

<p>Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»</p>	<p>СИЛАБУС навчальної дисципліни</p> <p>Історія України</p>
	<p>Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка</p> <p>Спеціальність: 015.15 Професійна освіта (Охорона праці)</p> <p>Освітньо-професійної програма: Професійна освіта (Охорона праці)</p> <p>Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський)</p> <p>Дні занять та консультацій: згідно з розкладом</p> <p>Рік навчання: 1-й</p> <p>Семестр: 1-й</p> <p>Кількість кредитів: 3.0</p>
	<p>Викладачі: Марченко Валентина Олексіївна, кандидат історичних наук, викладач циклової комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін</p> <p>Електронна пошта: valentynamarchenko@college.udhtu.edu.ua</p> <p>Персональний сайт викладача http://surl.li/busvi</p>

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової (предметної) комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від “_____” _____ (назва) 20__ року № _____

Голова циклової (предметної) комісії _____ (М.А. Соснова)
(підпис) (ПІБ)
“_____” _____ 20__ року

Голова робочої групи
(гарант освітньої програми) _____
(підпис) (ПІБ)
«_____» _____ 20__ року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: навчальна дисципліна «Історія України» передбачає опанування певним інструментарієм історичної науки, зокрема її культурної складової, вивчення здобувачами вищої освіти досвіду історичного минулого народу України, закономірностей політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що відбувалися на її території, суті політичних вчень і формування української нації, проблем і перспектив розвитку української державності.

Завдання навчальної дисципліни:

- показати новітні здобутки історичної науки при викладанні вітчизняної історії;
- розкрити досягнення українського народу в розвитку культури, економічній та політичних сферах протягом всього історичного періоду;
- забезпечити реалізацію в навчальному процесі принципів історизму, об'єктивності та системності;
- забезпечити реалізацію в навчальному процесі гуманістичної спрямованості історичної освіти на етапі вищої школи, орієнтованість її на пріоритет загальнолюдських цінностей.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія України» є розвиток людського суспільства на всіх українських землях з найдавніших часів до сьогодення; матеріальний і духовний розвиток українського народу, боротьба за свою незалежність.

Пререквізити: Передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань із загальноосвітніх дисциплін «Всесвітня історія», «Історія України», «Географія», «Українська література» в обсягах шкільного курсу

Постреквізити: «Культурологія», «Історія української культури», «Соціологія».

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практична робота).

Форми та методи оцінювання: залік, письмовий контроль, усне опитування, тестовий контроль.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і

	<p>суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>К03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>
<p>Програмні результати навчання (ПР)</p>	<p>ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p> <p>ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.</p>

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- основні закони та етапи розвитку людської спільності;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб і політичних партій.

вміти :

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- вміти диспутувати, писати наукові студентські роботи.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (ЛК): 28 годин

Практичні заняття (ПР): 6 годин

Самостійна робота (СР): 56 годин

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
Модуль I. Історія України від найдавніших часів до початку XXI століття			
1	1. Вступ до історії України	Значення історичних знань у розвитку суспільства і особистості. Предмет і методологія історії України. Історичні нароби В. Антоновича, М. Грушевського. Джерела та періодизація вітчизняної історії. Літописи.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
2.	2.Первісне суспільство і перші державні утворення на території України.	Основні віхи еволюції первісного суспільства та сучасні інтерпретації. Первісні люди та спосіб їх життя. Неолітична революція. Трипільська культура. Перші цивілізації на теренах України. Кіммерійці. Скіфи. Сармати. Антична цивілізація Північного Причорномор'я.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
3	3. Політичний, економічний та культурний розвиток Київської Русі та Королівства Руського.	Становлення Київської держави. Основні етапи економічного розвитку. Історичне значення християнізації Русі. Зовнішня політика київських князів. Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Політичний, соціальний та	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		економічний розвиток в XII – першій половині XIV ст. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності. Боротьба з монголо-татарами.	
4	4. Українські землі у польсько-литовську добу (XIV –1 пол.XVII ст.)	Включення українських земель до складу Литовської держави. Люблінська унія та її наслідки для України. Суспільна організація та соціально-економічні відносини. Магдебурзьке право. Литовські статuti. Православні братства в Україні. Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Історія та значення діяльності Києво-Могилянської академії. Петро Могила. Створення, устрій та військово-політична організація Запорізької Січі.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
5	5. Українські землі та їх політичний та соціокультурний розвиток з середини XVII – поч.XVIII ст.	Причини, характер і рушійні сили, періодизація Визвольної війни. Українська революція середини 17ст. Б. Хмельницький- творець української держави. Формування державних інституцій. Входження України під протекторат Московії. Історичне значення Визвольної війни українського народу. Руїна. Політичне життя в другій половині XVII ст. Гетьман І.Мазепа. Конституція П. Орлика 1710 року.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
6	6. Обмеження та ліквідація української автономії кінця XVII–XVIII ст	Малоросійські колегії. Правління гетьманського уряду (1735–1750). Ліквідація гетьманату та Запорізької Січі 1775 року і скасування козацької автономії.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні,

		Становище українських земель під владою Речі Посполитої в кінці XVII-XVIII ст. Гайдамацькі рухи 1730–1760-х рр. Коліївщина. Рух опришків. Розчленування України Російською та Австрійською імперіями.	проблемні завдання
7	7. Соціально-економічний розвиток та суспільно-політичне життя в українських землях у XIX ст	Адміністративно-територіальний устрій українських земель. Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Селянські повстання. Основні течії суспільно-політичного руху. Кирило-Мефодіївське братство. Т. Шевченко. «Руська трійця». Буржуазні реформи 1860–1870 років та їх здійснення в Україні	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
8	8. Українське національне Відродження XIX ст	Політичні та економічні наслідки остаточної втрати Української автономії. Політизація національного руху в першій половині XIX ст. Особливості національного відродження в західноукраїнських землях. Вплив на українське відродження громадівського руху та народовського руху у 60–80 рр. XIX ст.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
9	9. Україна в умовах Першої світової війни	Соціально-економічне становище українських земель у складі імперій. Суспільно-політичний рух і політичні партії в Україні. Революційні події 1905-1907 рр. Українська парламентська громада. Перша світова війна і поглиблення революційної кризи в Україні.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

10	10. Українська революція: здобутки і втрати.	Соціально-економічне становище українських земель у складі імперій. Суспільно-політичний рух і політичні партії в Україні. Українська парламентська громада. Універсали Центральної Ради. Боротьба більшовиків із УЦР. Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР. Підсумки та наслідки громадянської війни в Україні.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
11	11. Протиріччя політико-економічного та соціокультурного розвитку українських земель у міжвоєнний період (1921-ті – 1930-ті рр.).	Голод 1921–1923 рр. Впровадження непу в Україні. Українізація (коренізація). Перехід до форсованої індустріалізації. Хлібозаготівельні кризи 1927–1929 рр. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні – геноцид українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. «Розстріляне Відродження». Політичне, соціально-економічне та культурне становище Східної Галичини, Буковини, Закарпаття у 1921-1939 рр. у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Створення УВО та ОУН. Карпатська Україна. А. Волошин.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
12	12. Україна у Другій світовій війні (1939 – 1945 рр.).	Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Радянізація західних областей України. Депортації. Напад Німеччини на СРСР. Окупація України. Нацистський «новий порядок». Рух Опору. Визволення України від німецької окупації. Внесок	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

		українців у Перемогу. Депортації з Криму. Становище в західних областях	
13	13. Україна в умовах кризи та тоталітарної системи другої половини 60-х – початку 80-х рр	Україна в перші повоєнні роки (1945 – поч. 50-х рр.). Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964рр.).Шестидесятники. Дисиденти. Україна в період загострення кризи радянської системи (серед. 1960 – поч. 1980-х рр.).Відновлення незалежності України і розпад СРСР (1985–1991рр.).	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання
14	14.Україна періоду незалежності: державотворчі процеси, економічні реформи, розвиток культури.	Державотворчі процеси. Конституція України (1996). Стан економіки після розпаду СРСР. Реформування економіки. Інтеграція української економіки в європейський та світовий економічний простір. Політичне життя 1990-х рр. ХХ ст. Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Україна в міжнародних організаціях. Участь у миротворчих акціях. «Помаранчева революція» 2004 р. «Газові» та «торгівельні» війни з Росією. «Революція гідності» 2013–2014 рр. Збройна агресія Росії проти України. Культура, наука, спорт і релігійне життя в незалежній Україні.	Презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, ситуаційні, проблемні завдання

4.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Бойко О. Д. Історія України: підручник. Київ : Академівидав, 2014. 720 с.

2. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с
3. Історія України ХІХ- ХХІ століть: практикум / за ред. Р. В. Лаврецького. Київ : Знання, 2015. 375 с.
4. Історія України: підручник / за ред. В.А. Качкана. 2-е вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 360 с

Допоміжні:

1. Губарев, В. К. Історія України: універсальний ілюстрований довідник Донецьк : БАО, 2008. 576 с.
2. Збірник козацьких літописів : Густинський, Самійла Величка, Грабянки. Київ : Дніпро, 2006. 976 с.
3. Історія України: підруч. для студ. ВНЗ / кер. авт. кол. Ю. Зайцев. 4-е вид. Львів : Світ, 2003. 520 с.
4. Історія України / відп. ред. Ю. Сливка ; керівник авт. кол. Ю. Зайцев. вид. 4-те. Львів : Світ, 2003. 520 с.
5. Кормич Л. І., Богацький В. В. Історія України від найдавніших часів і до ХХІст. : навч. посіб. для учнів гімназій, ліцеїв, коледжів. Харків : Одісей, 2004. 480с.
6. Кульчицький С. В., Мицик Ю. А., Власов С. С. Історія України: довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навч. Закладів. Київ : Літера, 2010. 528 с.
7. Кульчицький С. Україна : суспільство на терезах історії (1991-2006) Українська політична нація // Історія України. 2014. № 6 (814). С. 5-9.
8. Литвин В. М Історія України: підручник 3-е вид. Київ : Наукова думка, 2009. 820 с.
9. Олійник М. Я. Історія України: навч. посіб. для ВНЗ 3-е вид. Львів : Новий Світ, 2011. 264 с.
10. Толочко П. П. Літописи Київської Русі. Київ : Київська Академія євробізнесу, 1994. 85 с.
11. Уривалкін, О. М. Історія України (кінець ХVІІІ - початок ХХІ ст.): посібник. Київ : КНТ, 2007. 433 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 30.08.2022)
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>(дата звернення: 30.08.2022)
3. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка . URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/> (дата звернення: 30.08.2022)
5. Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>(дата звернення: 30.08.2022)

6. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 30.08.2022)

7. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України <http://www.nplu.kiev.ua/> (дата звернення: 31.08.2022)

8. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАН України <http://www.ipiend.gov.ua/?mid=1> (дата звернення: 30.08.2022)

5. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

	Всього за Змістовий модуль 1. Історія України від найдавніших часів до початку ХХІ століття (ЗМ)	100 балів
	Екзамен (Е)	100 балів
	Підсумкова оцінка (ЗМ+Е)/2	100 балів

Змістовий модуль І. Історія України від найдавніших часів до початку ХХІ століття

1	Поточне тестування.	40
2	Виконання завдань на семінарських заняттях (10бх2с)	20
3	Підготовка, виконання реферату	25
4	Комплексна контрольна робота	15
	Всього за ЗМ, балів	100

Поточне тестування. При вивченні дисципліни здобувачі освіти проходять 4 тестові завдання. Максимальний бал за 1 тестову роботу -10балів. 1 правильна відповідь – 1бал.

Виконання завдань на семінарських заняттях

За роботу на семінарському занятті здобувач вищої освіти може отримати 10 балів.

10 – здобувач вищої освіти дає вичерпну відповідь на питання семінарського заняття. Відповідає логічно, послідовно, систематично. Відповідь свідчить про глибоке знання матеріалу. Здобувач опанував основну й додаткову літературу з теми, рекомендованої планом семінарського заняття. Доповідає впевнено, творчо, у доповіді виявляє науковий підхід, не підглядає у конспект, доцільно використовує терміни, правильно пояснюючи їх. Правильно відповідає на більшість питань викладача та учасників семінарського заняття.

9-5- здобувач вищої освіти отримує, якщо у відповіді представлені визначення основних термінів, понять, розкриваються всі питання, але присутня деяка непослідовність аналізу

4-0- здобувач вищої освіти показує знання лише певних питань, передбачених планом семінарських занять. Відповідь містить суттєві неточності чи прогалини.

Підготовка та захист реферату оцінюється у 25 бал:

25-24 - реферат без зауважень; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; робота містить чітко сформовані до проблеми висновки, посилання на використані джерела; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії;

23-13 – тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки. Здобувач вищої освіти показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень.

12-6 – обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

5-1 – тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Контрольна робота складається із 3 видів завдань. Сума балів за правильні відповіді складає результат роботи.

15-14- здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим навчальним матеріалом, вільно висловлює власні думки, творчо та переконливо аргументує особисту позицію, здатний дати правильні відповіді на тестові питання та обґрунтовані відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

13-10 – здобувач вищої освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі приклади на підтвердження власних тверджень, вміє порівнювати, узагальнювати, здатний дати переважно правильні відповіді на тестові питання, допускає прогалини в аргументуванні відповідей на питання комплексної контрольної роботи.

9-7 – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на початковому рівні, виявляє знання і розуміння основних положень та категорій, здатний дати часткові відповіді на питання, допускає помилки в аргументуванні відповідей.

6-3 – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний відтворити окрему його частину, даючи відповіді на питання.

2-1– здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу з дисципліни або на рівні елементарного розпізнавання, не виявляє здатність викласти думку, не здатний дати правильні відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

Екзамен:

Бали, отримані здобувачем вищої освіти на екзамені з дисципліни «Історія України» складаються як сума від числа балів, набраних за відповідь на кожне із двох питань екзаменаційного білета.

Відповідь на кожне питання оцінюється в 50 балів і нараховується за такими критеріями:

50 балів: відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Здобувач вищої освіти у повній мірі з програмою засвоїв навчальний матеріал, розкриває проблеми дисципліни, вільно орієнтується в категоріальному апараті курсу, чітко формулює та аргументувати основні положення, правильно відповідає на додаткові запитання, може вільно сформулювати свою точку зору, робить висновки.

49-45 – здобувач вищої освіти показує високий рівень знань і умінь, відповідь досить повна, логічна, але містить деякі неточності. Здобувач вищої освіти вільно орієнтується в категоріальному апараті курсу, знає основну літературу, робить висновки.

44-39 - отримують ті здобувачі, які в основному правильно відповідають на питання в білеті, в цілому орієнтуються в матеріалі курсу, але допускають незначні неточності в відповіді, показують недостатню чіткість у визначенні понять.

38-30 - набирають здобувачі вищої освіти, які з розумінням висвітлюють поставлені питання, виявляють знання тем дисципліни, але допускають неточності, невпевненість при в цілому правильній відповіді.

29-21 - здобувач вищої освіти показує невисокий рівень знань, якщо він засвоїв матеріал в основному, дещо обізнаний з деяких проблем.

20-10- якщо є правильна відповідь на питання, але недостатньо повно та ґрунтовно висвітлено зміст питань.

9-1 -нараховується, якщо здобувач вищої освіти не зумів розкрити поставлене запитання, не володіє матеріалом курсу, не відповідає на основні та додаткові питання.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Історія України» визначається як середньоарифметична між кількістю балів змістового модуля 1 та екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні		добре

		дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		задовільно
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами,	не зараховано з обов'язковим	

		демонструє низький рівень комунікативної культури.	повторним вивченням дисципліни	
--	--	--	--------------------------------	--